Any XII 15 Abril 1915 Núm. 136

Revista Musical Catalana

Butlletí de l'ORFEÓ CATALÀ

Expansions

La Dameta que parla i es venta

Per a X...

ESTEM realment voltats de meravelles. Tot, a l'entorn nostre (més d'un cop ho hem ja dit), conté interès. ¿Sabem, però, extreure'l sempre de tot ço que ens envolta, i no passem freqüentment pel costat de les coses (talment nins sovint *distrets*) sense esguardar-les tant sols? Recordeu, si no (entre mil altres exemples)... la Dameta aquella (sabeu?) que, mentres els músics toquen, parla, sovint, i es venta... Oh les reflexions que el fet suscita! Voleu acceptar-ne algunes? Vaig a oferir-vos-les. Abans de fixar-les, emperò, damunt de les quartilles, caldrà, potser, recordar el fet.

* * *

Va a executar-se una obra bella. Aquella música que ja coneixem prou (i que per això aimem, precisament), s'espandirà ben prompte per la sala : l'*aspirarem*, diría's. I aquest miracle s'operarà : que l'ànima del que escolti quedarà prompte unida, com per art màgic, amb l'ànima del que pensà, del que forjà, del que creà aquella obra bella. *

— La música apareix. Assaboriu, per tant, de sobte, el seu finíssim i embriagador encís. Vos sentiu, a més, deslliurat, diría's, de tota nosa espiritual. Sou feliç. En aquell instant, fins

* I ja podríem ara llençar, ardidament, aquesta definició de moltes obres d'art : *Trait d'union* — podríem dir-ne — que uneix, en un moment donat, dues ànimes escollides : la del creador i la del qui escolta (o bé contempla) la producció creada.

el vol d'una mosca us distrauría! I escolteu. I fruiu. I, *tot esperit*, rebeu noblement, dolçament, ço que d'un altre esperit ve...—Tot-d'una... ai!... xiu-xiuegen ben aprop vostre. Xiu-xiuegen, sí, i, a més, es venten. La remor és suavíssima, discreta, gaire-bé... polida! Veus-aquí que s'opera, però, sobtadament, aquest segón miracle : que aquell xiu-xiueg discretíssim, que aquell aleteig d'un joliu vano... rompen, de prompte, un encís! I la música que escoltàveu, que *aspiràveu*, i amb la qual gaire-bé us confonieu... adquireix, d'improvís (com per art màgic, també), un valor *secundari!* Lluiteu, és veritat, a fi de ben gustar (mal no sigui sinó un instant, un minut més) la sobtil però ja feble dolçor que de la música us ve encara. Tot és inútil : la *visió*, en efecte, va esdevenint *incompleta*, velada, *llunyana* ja, diría's. I quelcom (malgrat vós) va prenent el seu lloc : quelcom suavíssim... que va adquirint, no obstant, proporcions... com ho direm?... *de personatge de primer terme.* I ja no *sentiu*, ja no gusteu la música (per més que continueu *oint-la*). Però us imposen, en canvi (això sí!) el xiu-xiueig de la Dameta i l'aleteig del seu vano!

* * *

CLIXÉS (*per a començar*), *que potser tenen, com ja veureu, un bon xiquet de relació amb el temet avui tractat*

I

Som al taller d'un pintor. L'artista, amable, instal·la una de ses teles damunt del cavallet. La llum no és mai al seu gust... Combina les cortines que, destrament, endolciràn la llum. Cerca el lloc ideal damunt del qual ha de fixar el seu cavallet. Indica, fins i tot, on hauréu de col·locar-vos. Mig clou encara els ulls per ben enfocar la tela. Sí, ja és això. Podeu, doncs, entregar-vos al dolç plaer de contemplar un trocet pintat... I jo pregunto : ¿qui, en aquell instant, serà capaç... de no esguardar?

II

El poeta es troba entre poqueta gent. Tot convida, en veritat, a sentir versos. N'*hi* demanen. I veus-el-aquí, tot-d'una, que es disposa a dir quelcom. Ja parla... La cadencia dels versos sembla breçar dolçament. L'encís de les imatges *ja el seu fet*. La riquesa del lèxic (variadíssim) i la fina intenció de tots els mots (prenys de sentit) captiven tots els esperits... I jo pregunto : qui, en aquell instant, serà capaç... de posar-se a parlar?

III

El músic es troba entre poqueta gent. Tot convida, en veritat, a sentir música. N'*hi* demanen. I veus-el-aquí, tot-d'una, que es disposa a... *teclejar*. Ja tecleja. Els sons del bell piano semblen breçar dolçament. La ferma atracció del ritme *fa el seu fet*. L'encís de la melodía (subtilíssim) i la fina dolçor de tots els sons captiven, sembla, els esperits... I jo prengunto : ¿per què, en aquell instant, algú, sovint... *no pot estar-se de parlar?*

* * *

I veus-aquí, ara, les reflexions promeses:

I

Sols en un cas pot ben fruir-se d'una obra bella : quan l'armonía és completa entre *ço que viu*, a tot'hora, en el fons de la producció esmentada, i *ço que viu* també, en definitiva, en el fons del que l'escolta o la contempla.* Quan la diferencia (o la *desarmonía*) entre la creació de l'artista i el que l'escolta o la contempla és massa gran... la fruïció (la fruïció *total*, vull dir) no pot pas existir. En el primer cas, l'acte d'oir o de contemplar una cosa bella es fa sempre en silenci... (Es una mena d'èxtasi.) L'acte en qüestió és, a més, instintiu, natural, espontani. Una producció bella sembla, pot dir-se (en el cas que ens ocupa), una cosa... *imantada*. I us atrau!... — En el segón cas (és a dir, quan la diferencia, o la desarmonía, entre la creació de l'artista i el que l'escolta o la contempla és massa gran), *la corrent no s'estableix* (no pot pas establir-se) : l'espectador no se sent atret vers l'obra d'art; i, lluny de callar enfront d'ella (per què callar?), lluny d'esguardar (per què esguardar?), lluny d'escoltar (per què escoltar?), parla, sovint... i es venta!

II

Hi ha, dèiem un dia, una relació molt íntima entre l'obra d'art i el lloc per al qual fou creada. Hi ha també, afegirem avui, una relació no menys íntima entre l'obra d'art... i l'aficionat per al qual ha sigut creada. Jo he tingut als dits, força vegades, llibrets anglesos (absolutament deliciosos) dedicats als infants. Es innegable que, llegint aquells llibres i guaitant

* Segons Herder, tot fenòmen sonor és l'expressió d'un ésser «que comunica amb més o menys intensitat, a altres éssers *en armonía amb ell*, ses emocions, sos sofriments», etc.

els llurs *sants* (sovint bellísims), qualsevol nin fruirà més que oint llegir, per exemple... la *Vita nuova*! La producció dantesca, evidentment, no s'adreça pas als nins. I aquells jolius contes anglesos i aquells dibuixets *admirables* (admirables, sí, perquè responen d'una faisó justíssima a ço que de l'artista s'exigía), són, en canvi, creats per a ells!

M'enteneu?

III

Fechner ha escrit que tota obra d'art és, en definitiva, *una lliure manifestació de l'esperit.* Pot afegir-se, crec jo, que l'acció d'escoltar, o de llegir, o de contemplar, en fi, una cosa bella, és, també, *una altra lliure manifestació de l'esperit.* I jo pregunto : ¿és que aquesta lliure manifestació de l'esperit no hauría d'ésser sempre permesa a tots aquells que devotament, seriosament, penetren i s'instal·len en un dels llocs on se fa música?

* * *

...I tot això, caríssim, a propòsit de la Dameta (sabeu?) que, mentres els músics toquen, parla, sovint, i es venta.

F. LLIURAT

La música a Catalunya

Aplega de materials per contribuir a sa historia

INSTRUMENTS

ORGUE. **MANICORN** (Manicordi).

En un document procedent del monestir de Poblet, que conserva el suscrit, original, «Comptes 2 de la Bosseria donats per F. Ramon Queraltó Bosser desde 12 de Mars de 1769 fins a 12 de 7bre de dit any», i en el títol «Gastos diversos», s'hi llegeix:

«It. pagat a Josep Cases Factor de orgas á cumpliment de la ultima paga se li avia á donar per la fabrica del orga 37 ₰ 10 sous, y per lo Registre del Flautat Violó, que construhi á mes del tractat 100 ₰ que junt suma 137 ₰ 10 sous.

It. pagat a Isidro Costa per cordas y fusta de piavet per lo manicorn 4 ₰.

(Document inèdit comunicat per D. JOAN NOBLET I TEIXIDÓ, de Montblanch.)

ORGUE primitiu de la parroquial esglesia de Santa Coloma de Vinyoles, avui de Centelles.

«Honorables senyos homes dones. Sie a tots notori he manifest com per spiricio del Sperit sant a tota loor... e honor de mon senyor Deu Jesu X he axalcament del offici diuinal, lo qual es celebrat en Santa Mare esglesia, es vengut en deuocio a mosan Jauma Casademunt, preuere, natural he paborde de Casteltersol, rector de Sta. Coloma de Vinyoles, del bisbat de Vich, que per exalcament del dit offici diuinal celebrador en la dita sua pabordia he rectoria, de sos propis dines guyats ab sa bona industria, no pas de dines deuinguts de sos beneficis, ans com a layca he priuada persona, ha comprats uns orgues fets en forma de castel ab los canons de stany, los quals vuy obre he vol metre en la present esglesia de Sta. Coloma, per quant mentre ell estigue en la dita parrochia, per son plaer(?) puge sonar los dits orgues, assí que nostre Senyor ne sie laut, e la dita sua rectoria honrada. E com a ell sera plausent traurells de la dita esglesia, li sia licit, he aportarlos a la sua dita pabordia, e enquara si aquells volra donar, vendre o alienar, o puge fer sens condicio ninguna. Assi que vol dir lo dit mosen Jaume Casademunt que dits orgues el se reté a ferne ses volentats, ni vol dir ha qui los donara ni quen fara, ni ningu nou sabra fins que a nostre Senyor plaura apellarlo al seu regne, leuos en lo seu testament el ne dispondra a la sua voluntat, e perque en esdeuenidor non fos feta questio, ans se conege clarament la veritat, ha requerit lo dit mosen Jaume a mi Anthoni Vidal preuere he vuy vicari de dita esglesia de Sta. Coloma, fos publicat en lo corn del altar major dient la missa major, present tot lo poble de dita parrochia... lo dia de Nadal del any MCCCCXXXXIIII, volent he requerint lo dit mosen Jaume de aço sie fet acte hemes en lo llibre de la notacio de Sta. Coloma de Vinyoles, en que foren testimonis en Johan Rosel, balle del molt noble don Luys de Senteylles, he nantoni Pug, en bernat dalmau, procurados de dita esglesia he tots de dita parrochia de Sta. Coloma de Vinyoles he bisbat de Vich. Deu li face gracia li mete en cor he en voluntat los do a dita esglesia, el fara lo que li plaura, *Et ideo...* ✠ mei Anthonii Vidal presbiteri, vic. et notarii publici...»
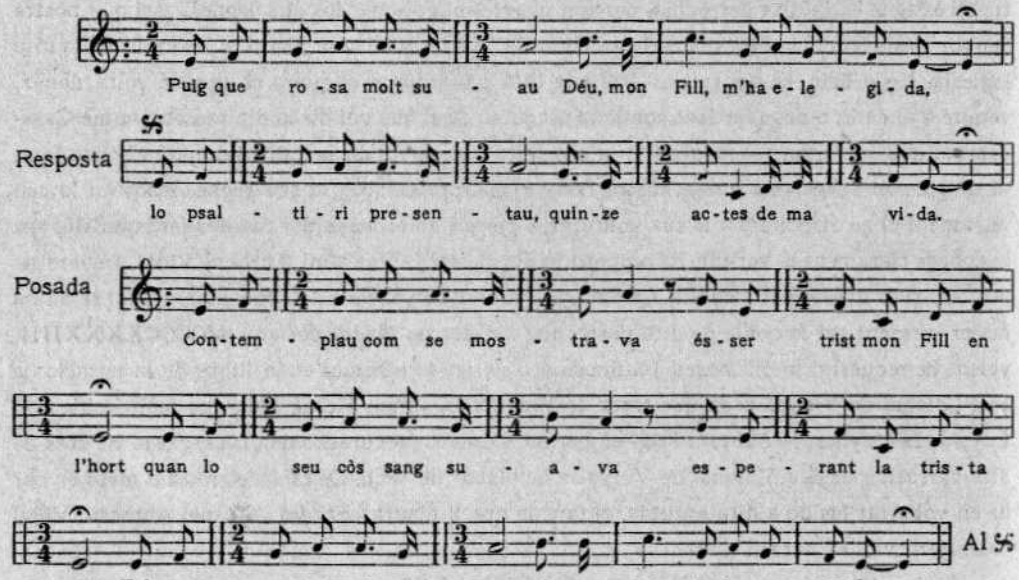
Arxiu parroquial de Centelles, man. XXVIII, foli 63

(Document inèdit comunicat per D. FORTIÁ SOLÀ, pvre., de Centelles.)

Cançons populars d'Esglesia
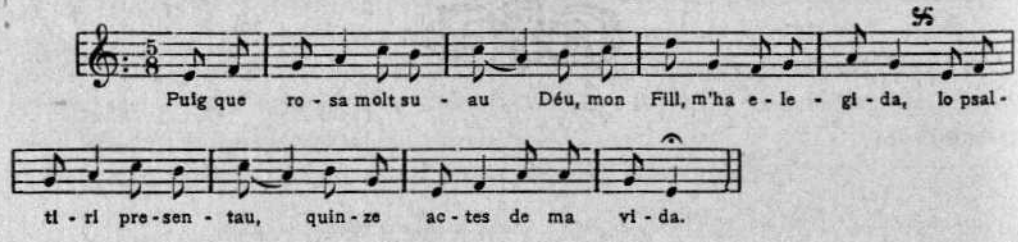
Comunicades per Mn. Lluís Romeu, pvre.
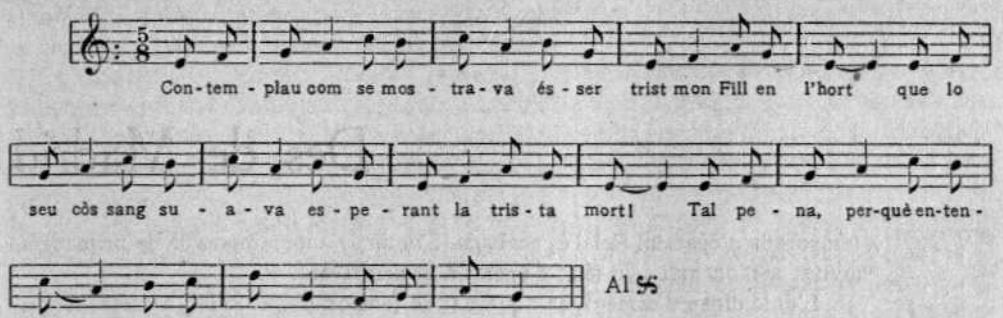
GOIGS DEL ROSER (PER LA QUARESMA)
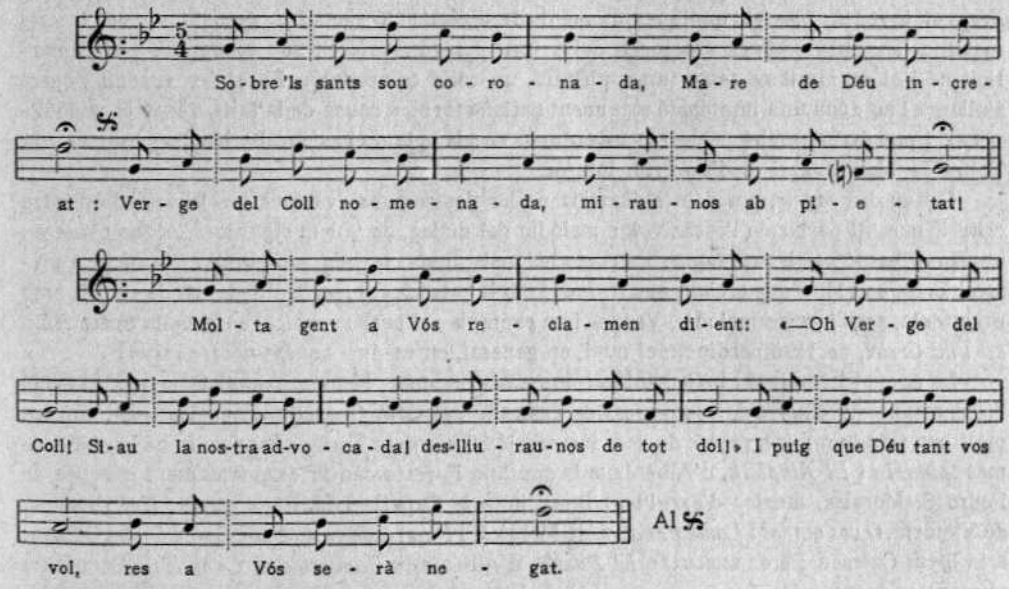

GOIGS DEL ROSER (VARIANT DELS DE QUARESMA)

VILADRAU

GOIGS A LA VERGE DEL COLL

Des de Madrid

La temporada d'òpera al Reial és acabada. S'anuncía una temporada de primavera, novitat ací, on mai se'n feia, d'òpera, a la primavera.

L'únic digne d'esment, en aquest fi de temporada, al Reial, ha estat la primera representació de l'òpera, de Sem Benelli i el mestre Montemezzi, *L'Amore dei tre re*. La narració del subjecte de l'òpera faría llarga aquesta revista : per ço limitant-nos a l'element musical, direm sols que Montemezzi figura en un camp artístic força allunyat de l'anomenat verisme. Una musicalitat moderna sense estridencies ni preciosismes, i un fort sentit dramàtic, es mostren en aquesta partitura. Les veus declamen de la faisó a voltes fatigant que Wagner inventà, mes en qualques moments la declamació s'enlaira, prenent un ver interès melòdic (les dues escenes amoroses del primer i segón acte en són exemple), i el romanticisme i el dramatisme tenen un esplèndid, un càlid color italià. En el seu ensems l'òpera s'allarga i no dóna una impressió totalment satisfactoria, a causa de la falta d'interès melòdic-vocal, i pot ésser també per certa monotonía en els colors orquestrals. Mes, a pesar de tot, l'obra de Montemezzi és d'un gran interès.

Convindrà afegir, per a intel·ligencia de les nostres observacions i valoració del nostre criteri, que, al parlar de l'escàs valor melòdic del diàleg, no volem significar, ni molt menys, una predilecció per les romances inoportunes, pels duets, tercets, etc., amb arquitectura preestablerta; no : sinó que creiem que la veu, amb la precisa subjecció al text, ha de cantar amb un interès, amb interès melòdic. Veus-ací un exemple : el parlar musical en la bella òpera *Hänsel und Gretel*, de Humperdinck, el qual, en general, entra dins aquest nostre criteri.

La Societat Nacional ha organitzat dos concerts més. Hem sentit al Cuarteto Español interpretant els *Caprichos románticos* de Conrado del Campo, inspirats en Bécquer, música molt ben feta i amb fragments de vera inspiració; al pianista Terán sonar molt bé les bellíssimes *Almería* i *El Albaicín*, d'Albéniz; a la soprano Paretto cantar exquisidament cançons de Pedro S. Morales, música d'excel·lent intenció; a la Capella Isidoriana cantar *Caligaverunt*, de Victoria, *O vos omnes* i *Lamentabatur*, de Morales, i *Pueri hebraeorum*, de Conrado del Campo; a la Srta. Carmen Pérez executar *El Puerto*, d'Albéniz, i *Fandango de Candil*, de Granados; al pianista Stefaniai la *Sonata* en *si* menor de Listz; i al pianista Fuster, amb els flautistes Albercu i Valdovinos, acompanyats per orquestra d'arc i dirigits per en Pérez Casas, el *Concert* en *fa* de Bach.

A la Filarmònica han donat Concerts Eugeni Isaye i son germà Theo. Un dels programes comportava tres obres dedicades al gran violinista : les *Sonates* de Franck, Lekeu i Lazzari.

La Orquesta Sinfónica dirigida per Lasalle, ha donat encara dos concerts a Price interpretant obres conegudes. Dirigida pel mestre Arbós, ha donat son primer concert al Reial, en

el programa del qual figurava com a novitat un *Concert* tot graciós de Vivaldi, per a instruments de cordes. La Sinfónica ha estat sempre aplaudida.

L'esdeveniment del mes ha estat, sens dubte, la presentació de l'Orquesta Filarmónica, brillant agrupació d'excel·lents professors que dirigeix amb sa gran autoritat el mestre Pérez Casas. La nova corporació musical va sorprendre; car si tots preveien un acert, donat el prestigi del director, cap podía suposar que la presentació fóra una definitiva mostra de la valor assolida en el conjunt, amb aquesta preliminar preparació. El programa del concert fou interessantíssim. Sentirem l'obertura *Faust*, de Wagner, la de l'òpera, de Weber, *Euryanthe*; la *Simfonia Pastoral* : obres conegudes a Madrid, mes no de les que es repeteixen sovint; i, com a novitats, dues parts de la *Scheherazade*, de Rimsky-Korsakoff, bellíssima música i pintoresca, d'un orientalisme de *rêverie*, al qual no li sabem trobar tanta semblança espanyola com molts diuen, car el nomenat orientalisme espanyol és més a base de fatalisme, de realisme i tragedia, que aquesta paradisíaca sensualitat russo-asiàtica; dues parts de *La Mer*, de Debussy, que no ens varen plaure totalment, en especial la segona, *Jeux de vagues*, i, per més que, lluny d'ésser antidebussistes, ens agraden molt mantes músiques de l'espiritual mestre francès, en aquesta la vaguetat i la desorientació sobrepassen, al meu entendre, aquell límit que creiem caldría no sobrepassar.

Clogué el concert les vives i admirables dances del *Príncep Igor*, de Borodine, amb sos ritmes enèrgics, plens de fuga i de color.

A l'Associació de Professors d'Orquestra han donat interessants conferencies Rogeli Villar, Adolf Salazar i Miquel Salvador.

Acabarem aquesta crònica fent esment del gran succés alcançat per la nostra incomparable María Barrientos al Teatre de la Princesa en dos concerts en els quals ha cantat moltes de les obres sentides recentment a Barcelona en el Palau de la Música Catalana. El mestre Lamote de Grignon, que dirigí l'orquestra, en aquests concerts, fou també molt aplaudit, no sols com a director, sinó també com a compositor.

ENRIC G. GOMÀ

Des de Nova York

La temporada d'òpera en el Metropolitan Opera House no es desenrotlla enguany menys brillantment que els anys passats. L'inauguració tingué lloc amb *Un ballo in maschera*, que interpretaren en Caruso i la Destinn, dirigint l'orquestra el mestre Toscanini.

Una estrena a propòsit de la qual hi hagué molta expectació ha sigut, amb èxit, la de l'òpera del compositor italià Giordano, *Madame Sans-Gêne*, encarnant la protagonista Miss

Geraldine Farrar i el paper de Napoleón el baritó Amato. Però el veritable aconteixement artístic de la temporada han sigut les representacions de l'òpera cavalleresca de Weber, *Euryanthe*, la primera de les quals tingué lloc el 19 de desembre. *Euryanthe* no s'havía representat en aquesta ciutat des de l'any 1877. A pesar de les grans desigualtats del llibre, l'òpera s'ha imposat a causa de sa música meravellosa, executada amb tota la fogositat romàntica que requereix, baix la direcció de Toscanini. Els personatges principals foren interpretats pels artistes Sr. Frieda Hempel (Euryanthe), Sra. Ober (Eglantine) i els Srs. Sembach i Weil (Adolar i Lysiart).

Les societats de concerts simfònics segueixen funcionant normalment, donant-nos poc a poc les novitats promeses. En els concerts de la New York Symphony Orchestra hem sentit, entre altres coses, l'aixerida *Obertura de Cockaigne*, de Sir Edward Elgar; l'*Obertura* per a la comedia fantàstica *The Pierrot of a Minute* (*El Pierrot d'un minut*), de Granville Bantock; el poema simfònic *Daphnis i Chloe*, de Maurice Ravel; i una serie de *Dances i Cants populars britànics*, orquestrats per Percy Grainger.

En els concerts que celebra la Boston Symphony Orchestra en el Carnegie Hall, s'estrenà el poema simfònic *Schlemihl*, del compositor austriac Reznicek. Aquesta obra és evidentment inspirada en els grans quadres simfònics de Strauss. La comparació amb aquests s'imposa d'un manera inevitable, sortint-ne *Schlemihl* perjudicat (no cal dir-ho), malgrat sos mèrits innegables des del punt de vista orquestral. El públic rebé amb fredor el nou poema. En canvi, en el mateix concert en que aquest s'estrenà, fou acollida amb la més gran simpatía l'*Obertura per a una comedia de Shakespeare*, de Scheinpflung, en la qual el compositor ha sabut introduir hàbilment una formosa melodía anglesa del sigle XVI.

La New York Oratorio Society ha donat imposantes audicions del *Messies* i del *Somni de Gerontius*, d'Elgar.

Ans de terminar no puc menys de reproduir les nobles paraules que en un interview amb un periodista pronuncià el famós violinista Fritz Kreisler, qui, curat de la ferida al braç que rebé en la guerra, fent témer de moment pel seu avenir artístic, ha pogut venir a Amèrica per a complir sos compromisos.

«Mon amor a ma Patria és ben conegut de tot-hom. Per altra banda tinc molts amics a França, Bèlgica, Anglaterra i Russia. ¿Com podría jo ara canviar els meus sentiments envers ells? ¿Com podría tenir amb ells la més petita enemistat personal?... Fer un pont sobre els abims d'odi que aquesta guerra deixarà darrera d'ella : veus-aquí quina deu ésser la missió de l'artista.»

TH. GR.

Orfeó Català

Memoria del secretari, en Manuel Rocamora, llegida en la Junta General celebrada el 30 de janer d'enguany

(Acabament)

OBSEQUIS

Interminable fóra la llista que hauría de fer-vos si hagués de nomenar d'una a una les personalitats de tota mena que han honorat amb llur presencia el nostre casal, ja per admirar de prop ses bellors i fineses de construcció, ja per fruir de l'encís del vostre cantar meravellós, ja per donar-hi llurs recitals, concerts i festes : citar-ne sols uns quants fóra menyspreador per als altres.

A més, els vostres cor-prenedors cants ens han aplegat bella collita de preuades ofrenes, com són : un diploma de la Societat d'Atracció de Forasters; una llaçada per a la nostra Senyera, oferta per la Joventut Catòlica amb motiu de la nostra cooperació artística en les susdites Festes Constantinianes, per ella organitzades, i una altra llaçada de la Junta Diocesana d'Acció Catòlica per la part que va prendre la nostra secció choral en la també ja esmentada sessió necrològica a la memoria de l'Il·lm. Dr. Laguarda; una petita joia-agulla d'or i pedres fines, en forma de lira, guanyada pel mestre compositor Boi Sabater, l'any 1878, en uns Jòcs Florals musicals del Liceo Sevillano i que la seva viuda, Sra. Antonia Poch, ens va llegar per testament, i entregar ja en vida, per testimoniar l'admiració i l'afecte que amdós havíen sentit sempre pel nostre ORFEÓ; un treball escultòric de marbre i bronze que el Centre Català de París ens va regalar durant l'estada allí dels nostres excursionistes; un exemplar de la partitura de la celebrada *Maruxa*, del nostre estimat Amadeu Vives, que honora el nostre arxiu i que confiem tindrà aviat la bona companyía d'alguna germana, avui encara no nada i de la qual son autor té ofert al nostre ORFEÓ (i aquest gojosament acceptat) l'honrós padrinatge; tres fotografíes de l'eminent tenor Francesc Viñas, que ell mateix ens ha regalat, amb expressiva dedicatoria i dintre d'escaient enquadrament, com a record de la primera cantada feta, en català, del *Parcival*, pel dit artista i la nostra secció choral, en l'any 1913; i, finalment, dos manocords, que el benemèrit Centre Excursionista de Catalunya ens ha deixat en depòsit (i que haureu vist a la sala de Juntes), contribuint així a la formació del museu instrumental que voldríem veure ben abundós a casa nostra.

SOCIS DIFUNTS

En el gran rosari de la vida no són pas de goig ni de gloria tots els misteris : al passar avui el nostre, cal fer esment també dels dolorosos.

A més dels abans esmentats i enyorats consocis, han deixat les asprositats d'aquest món els següents protectors : Srs. Josep Puig de la Bellacasa, Domènec Rubert Duràn, Josep Vila Marcet, Miquel Vilella, Josep Bassal, Cristòfol Andreu Giralt, Benet Esport, Josep M.ª Gallissà, Ramón Molas, Antoni Oliva, Jacint Puig, Joan Vial, l'ex-regidor del nostre Municipi Josep M.ª Mas, l'erudit crític musical i mestre Gabriel Cuspinera Sala, els entusiastes catalanistes Josep M.ª Maluquer i Lluís Puigdomènech, els socis vitalicis Sra. Concepció Dolsa, viuda de Llorach, Sr. Fèlix d'Echaus, i aquell malaurat reboll de patriarcal soca, en Josep M.ª Cabot i Caze, de qui tant esperava la seva llar i aquesta nostra, i la santa causa de les llibertats de la terra (per a la defensa de les quals l'havía tant ben ensinestrat el seu bon pare), i que la *Implacable* dallà tot just quan era al bo de son bell esplet, enfullant un xamós niu acabat de fer, encara tebió i flonge, i omplint de dol els cors de tots els que havíem tingut la sort de coneixe'l, que és igual que dir estimar-lo. També han passat a un món millor, on pietosament hem de creure que reposen, els nostres consocis : l'escriptor i metge vegetarià Josep Falp i Plana, l'amable llibreter i curós editor Alvar Verdaguer, a qui té molt que agrair el nostre renaixement literari; els germans Llorens i Angel Bonet, aquest darrer soci fundador, chorista i antic membre de la nostra Junta Directiva, en la qual deixà grats records de sos entusiasmes artístics i patriòtics, tant més d'agrair en quant l'ORFEÓ passava llavors per les angunies i treballs inherents a les edats de naixement i creixença, en les quals tant va contribuir el nostre bon company posant-hi tota la seva generosa ànima; l'Esteve Sunyol, eximi publicista, coratjós campió dels drets de Catalunya, fervent admirador i valuós col·laborador de les nostres empreses artístiques, a qui deu l'ORFEÓ bona colla de difícils traduccions i originals lletres per a ses cantades; i, finalment, els choristes Srs. Joan Vidal, Ricard Bosch, i Rafel Panés, solistes els dos darrers, essent, a més, el Sr. Bosch, mestre de vocalització durant una tongada, i el Sr. Panés, durant tota sa vida, un dels més efusius apologistes de la nostra entitat, a la qual dedicava amb encomanadiç entusiasme tots els moments que li deixaven lliures els nombrosos i variats quefers a que aplicava sa joventívola activitat i sa clara intel·ligencia.

Al Cel tots els puguem veure!

MOVIMENT SOCIAL

Com si no fossin ja prou i massa les baixes que la mort ha fetes en el nostre estol, també la desamor o feblesa d'afecte ens en ha procurades bona colla. Així és que, de 1,843 socis que érem el 31 de desembre de 1913, a l'acabar l'any 1914 sols n'hem pogut comptar 1,712, la qual xifra és composta de les següents:

Socis choristes.	193, ço és	dònes : 105	
		homes: 88	
» protectors de número	1,470		
» » vitalicis.	39		
» adjunts	8		
» honoraris.	2		

I consti que en aquest compte, ni en les susdites baixes, no hi entren les que hi han hagudes en lo que va d'any, que no baixaràn d'una trentena.

Tal anomalía resulta més grossa si es remembren les continues ovacions obtingudes per la nostra exemplar secció choral en tots els concerts i festes que ha donat o a que ha sigut convidada, i es fa més d'estranyar encara després d'aquell anhelós afany amb que per tot arreu de la nostra ciutat vèiem i sentíem com gent de tota mena d'estaments seguíen de pas en pas el curs de la ja esmentada excursió a l'estranger; com i també ens és difícil de capir al rellegir el sens-fi d'enhorabones que tenim rebudes pel sorollós i definitiu èxit artístic de la mateixa.

Si, així i tot, en lloc d'augmentar, ha minvat el nombre dels nostres consocis, ¿què hauría passat si en aquella excursió haguéssim sofert un fracàs? No vulguem pensar-hi!

I ja heu vist (pels comptes del senyor tresorer) quin és l'estat de la nostra caixa!...*

Companys i amics : jo veig al nostre ORFEÓ com una dòna formosa, de formes esculturals, esguard encisador, parlar atractívol i veu deliciosa, admirada per tot-hom i per molts cobejada, bescantada pels envejosos i pels luxuriosos perseguida; i aquesta dòna, dintre sos magnífics vestits de velluts i sedes, que la fan empassegar lligant-li clavians i cames, amb tot i sos costosos abrics de pells que l'afeixugen i l'ofeguen, per més que s'arrauleixi en sa sumptuosa llar ben confortable, amorosament tebiona, en mig i a pesar d'això, la veig tremolar de fret, d'un fret intens que l'amoïna, i veig arrufar-se son clar i bell front per un cert doloret que sovint sent punyir-li *el costat* i que la fa estar bon xic consirosa i preocupada. Mes ella ha près consell, i els metges li han dit : « — Senyora : lo que teniu no és pas res greu, si bé amb el temps

* Una existencia de Ptes. 8'39.

pot ser-ho, i força : la vostra anemia, tot just incipient, podría esdevenir tisi galopant si a temps no l'aturéssim. La sang que avui teniu vos hauría congestionat en vostra infantesa, però ara com ara és insuficient per a sostindre aqueix vostre cos, que ha feta una tant ràpida i tant grossa creixença. Heu de procurar enrobustir-la, la vostra naturalesa aparentment exuberant, a fi de que no vingui un dia en que es decandeixin i es tornin fofes les vostres carns, esmortuït el vostre bell esguard, groguenca i arrugada la vostra formosa cara, i us faci semblar o ésser abans d'hora tota vós pansida, lletja i vella. Cal que estalvieu totes les vostres forces, que les conserveu bé; però encara més que les fèu creixer, amb nodriment sà, positiu, amb injeccions, amb higiene. Necessiteu sang nova : la vida no en vol d'estancaments, sinó renovacions : no pot aturar-se. Sols així podreu aconseguir ésser, com heu estat i encara sou i volem que sigueu sempre, dòna formosa i dòna forta, font de goigs i niu de gracies, espill de virtuts i coval d'amor i mare feconda.»

I això mateix és lo que desitgem per al nostre ORFEÓ, car entenem que pateix aquest mateix mal, i que no és altre el tractament que necessita per poder viure com li pertoca, com deu i té dret de viure, i si no es vol veure aturat, a l'hora menys pensada, en la seva esplèndida volada d'àliga reial, que propris i estranys admiren.

Sí : cal vetllar i treballar perquè no minvi ni una engruna el dolç caliu d'aquesta formosa llar; cal procurar que arreli més i més el mutual afecte que ens uneix als de dins, i que creixi el desig d'entrar-hi als qui encara volten per fòra esma-perduts i, més que tots, a aquells que solen venir-hi, no a sojornar, sinó, com els pardals, a picar i fugir. Cridem-los-hi a tots ben amorosament, sense mirar llur filiació i sí sols llur honradesa, com hem fet sempre; diem-los ben clar, fem que ho entenguin ben bé, que aquest sojorn és niu de pau i d'armonía, on tothom pot viure a son albir, on tots ens sentim verament germans, com fills que en realitat som d'una mateixa mare; mostrem-los ben palesament com amb ella i per ella filem i teixim a tot'hora sols obra de cultura, perquè creiem que és el més poderós, si no l'únic, alçaprem que, amb l'ajuda de l'Altíssim, pot assolir la redempció dels pobles!...

Gracies a Déu i a la vostra benvolença, ja he acabat.

Concerts de Quaresma

Dificultats sorgides en l'organització de la tanda de concerts projectada per a la Quaresma passada, obligaren la direcció del Palau a reduir la tanda aquella a dos concerts únics, els quals van efectuar-se les tardes dels dies 21 i 25 de març, desempenyant l'ORFEÓ CATALÀ, sota la direcció del mestre Lluís Millet, el programa sencer del primer concert i la major part del segón, per a quin se comptà amb l'estimable concurs dels solistes instrumentals Joan Massià,

violinista; Vicents M.ª de Gibert, organista; Blai Net, pianista; i de la solista vocal Srta. Andreua Fornells, sopràn.

Els programes es combinaren tenint en compte l'època de l'any; de manera que predominaren en ells les obres de caràcter religiós, figurant-hi, a més, tres primeres audicions d'excepcional valúa : *Laboravi*, motet a cinc veus amb acompanyament d'orgue, de Rameau; *Surge illuminare*, motet a vuit veus en dos chors, de Pujol (segle XVI); i *Cant elegíac*, de Beethoven, a quatre veus mixtes amb acompanyament d'orgue.

L'orde, doncs, d'amdós programes fou el següent:

I CONCERT. — I part : *Pregaria a la Verge del Remei*, Millet; *Goigs a la Verge de Nuria*, Llongueras; *La Mort de l'escolà*, Nicolau; *Ave María*, Josquin de Pres; *O magnum mysterium*, Victoria; *Laboravi* (acompanyament a l'orgue pel mestre Comella), Rameau.

II part : *Surge il·luminare*, Pujol (segle XVI); *Cant elegíac* (acompanyament a l'orgue pel mestre Comella), Beethoven; *L'Infancia de Crist* [*a*) Escena VI. *Chor d'àngels* (invisible). *La Mare de Déu. Sant Josep. b*) *Trio dels joves ismaelites.* (Dugues flautes i arpa.) *c*) *L'adeu dels pastors a la Sagrada Familia.* (Chor).] Berlioz; *Psalm CL*, César Franck.

II CONCERT. — I part (consagrada a J. S. Bach) : *Preludi* en *do* menor (per a orgue); *Sonata* en *la* major (per a violí i piano); *Chaconne* (per a violí sol); *Fantasía* sobre el choral «Anyell de Déu purissim» (orgue); *Choral «Anyell de Déu purissim»* (chor); *Fantasía* sobre el choral «Oh testa llatzeradal» (orgue); *Choral «Oh testa llatzeradal»* (chor); *Fughetta* en *la* menor (orgue); *Choral «Qui és que així us colp ja?»* (chor); *Fantasía* sobre el choral «Jesús, joia meva» (orgue); *Choral «Jesús, joia meva»* (chor).

II part : *Canteu al Senyor un càntic nou* (motet a 8 veus en dos chors), J. S. Bach; *Cant elegíac*, Beethoven; *Laboravi*, Rameau; *Serà el pastor aimant de la ramada* (aria de l'oratori *El Mesies*), Haendel; *Alleluia de l'oratori «El Mesies»*, Haendel.

L'èxit alcançat pels solistes fou dels més falaguers, tal com els mèrits d'aquests, ja coneguts del públic, feia esperar. Lo mateix la Srta. Fornells, en l'aria del *Mesies*, que els Srs. Gibert, Massià i Net, en les diverses composicions de Bach que executaren, causaren una impressió del tot excel·lent. De manera especialíssima hem de consignar, per això, les fantasíes i preludis d'orgue alternant amb els chorals que l'ORFEÓ cantà des de l'alta galería interior del Palau, els quals, com la primera vegada que van interpretar-se fa quatre anys, produiren a l'auditori fonda sensació. Foren, en realitat, els instants més emocionants de la tarda aquella.

En quant a les demés composicions cantades per l'ORFEÓ, ens atendrem a parlar solament de les estrenades la primera tarda, començant pel motet *Laboravi*, del mestre francès.

Rameau sembla no haver concedit a la música religiosa gran importancia. Durant la seva vida no va fer publicar cap de les seves peces d'orgue ni cap dels seus motets, encara que hagués parlat d'aquests amb estima en una lletra dirigida a Houdar de la Motte, l'any 1727.

Del motet *Laboravi* sabem que Rameau el tenía ja compost en 1722, perquè en son *Tractat d'armonía*, publicat aquell any, hi inserta un exemple de fuga extret de la referida obra.

M. Laloy, parlant de la manera com tractava Rameau la música religosa, s'expressa amb els següents termes:

«L'interès de l'obra radica principalment en l'arquitectura, que ha d'ésser savia, poderosa i rectilinea : les imitacions, els contramotius, les entrades de fuga, són les seves figures principals, ordenades, per de comptat, segons un plan molt simple, amb les divisions ben marcades, inscrites en ritmes quadrats : com si diguessim la capella del castell de Versailles, posada en música. Considerades aixi les seves obres, cal considerar a Rameau com un mestre del genre; amb tal desenfado construeix i amb una simetría tant exacta. Les formes més complexes i les més rigoroses apareixen clares tractades per ell; sab entrellaçar les veus i conduir-les amb una mà imperiosa i lleugera a la vegada, fa sobressortir el motiu i tot seguit la resposta, col·loca en regulars intèrvals les rèpliques de l'orgue o dels instruments.»

En una paraula (ve a dir Laloy) : Rameau, que no conegué altre conservatori que l'iglesia on actuà des de petit, era un ver escolàstic; però, gracies al domini que havía adquirit de la forma, pogué més tard expressar son pensament amb una vivesa tant sorprenent; trasluint les seves obres una llibertat d'escriptura que pocs músics de la mateixa època assoliren.

«Rameau, com Bach, posseía tots els secrets antics; però fugí de l'iglesia, així com el mestre alemany li consagrà la seva existencia tota sencera.»

Tal és, en síntesi general, l'obra religiosa de Rameau : ara, tractant en particular del motet *Laboravi*, cantat per l'ORFEÓ, direm que està construït tot d'una peça, amb ferma mà, i, com volada d'àliga, romana sempre a gran alçaria.

Escrit en estil fugat, domina en tot ell el tema principal, que va passant d'una veu a l'altra, tot entrellaçant-se amb els altres motius secundaris de l'obra. No obstant aquest complicat treball, el conjunt resulta d'una claretat armònica notable; les veus canten lliures sense fer-se mai nosa, i, si bé no respira aquest motet un sentiment religiós profón, se fa admirar per la solidesa de la seva construcció i per una franquesa de ritme que enlaira també l'esperit.

El públic semblà un xic sorprès per l'audició de l'obra de Rameau, lo qual no té re d'estrany per lo poc avesat que està a oir composicions d'aquest estil, que podríem dir de transició entre els grans polifònics del segle XVI i l'estil modern iniciat pels compositors de principis del segle XIX. Mes no cal desconfiar, que, passada la sorpresa de les primeres audicions, el públic sabrà trobar tota l'aroma que guarda la bella composició del mestre clàssic francès.

De les tres obres estrenades, el *Cant elegíac*, que Beethoven compongué l'any 1814 a la memoria de la baronesa Pasqualati, és la que impressionà més fortament. El caràcter d'ella s'adiu ben cert amb la nota tant humana que caracteritza al mestre de Bonn. Es un plany d'una tendresa, d'un recolliment, d'una elevació d'esperit que verament commou. La seva intensa expressió desperta en l'auditor tant gran simpatía, que aquest escolta l'obra com filla d'una propria afecció seva. Es, per lo tant, una pàgina digna de l'estre que inspirà tantes pàgines immortals al malaurat sord, i es compta, ben cert, entre les millors obres chorals que Beethoven va escriure. La seva execució delicada és realment compromesa; mes la bellesa que enclou

la fa indispensable en tot repertori choral i l'imposarà sovint en els programes de la nostra institució.

El motet *Surge il·luminare*, del famós mestre català del segle XVI, Joan Pujol, és un magnífic cant de joia on les veus se remouen incessants i presten a la composició una vida intensa i lluminosa. Son pur estil ens porta el record de les belles pàgines dels mestres primitius italians i flamencs que en la època del mestre Pujol s'hauríen propagat prou. Mes en sa escriptura hi trobem igualment la maliciosa síncopa que tant agradava a Brudieu, i ço podría ben ésser una característica de l'escola nostra d'aquells temps. De totes maneres, és d'una inspiració ben personal el *Surge il·luminare* de Pujol, i produeix un efecte molt brillant en l'unió dels dos chors, especialment.

El públic nostre hauría de familiaritzar-se amb les obres dels músics vells de la terra, perquè en la constancia de llur audició hi trobaría goig segur. Després de Brudieu i de Flecha, heus-aquí, doncs, un nou autor català en el repertori de l'ORFEÓ, inclòs amb iguals honors que els precedents.

Diguem, per fi, que la transcripció de l'inspirat motet de Joan Pujol, en notació moderna, es deu a l'homònim del clàssic autor, en Francesc Pujol, mestre de l'ORFEÓ CATALÁ. Donem-n'hi, tots plegats, gracies.

J. S.

Catalunya

Teatres i Concerts

BARCELONA

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA. — Una festa altament simpàtica per l'esperit de germanor que hi regnà fou el concert organitzat a benefici de la Creu Roja francesa que amb la cooperació d'importants elements va tenir efecte el dilluns dia primer de març.

Tota la colonia francesa, podem dir, amb una representació ben nodrida de l'anglesa, es congregà aquella vetlla en la sala del *Palau de la Música Catalana*, que ofería un aspecte dels més animats.

La primera part del programa, encomanada als pianistes catalans Granados i Montoriol, coneguts de sòbres en els centres artístics de París, comportava, a més de dues *Goyescas* d'en Granados (*El Pelele* en primera audició), *Le Rouet d'Omphale* de Saint-Saëns, a dos pianos, i *Jòcs d'infants*, de Bizet, a quatre mans. D'aquest bonic recull de l'autor de *Carmen* va haver de

repetir-se el núm. 4, *Les Chevaux de bois*. No cal dir que l'execució de les obres esmentades fou primorosa : tant com els relevants mèrits dels interpretadors feia esperar. En Granados, sol, tocà amb la gracia, el ritme incisiu i el colorit que fan el seu estil tant característic, les seves composicions *Quejas o la Maja y el ruiseñor* i *El Pelele*; la primera plena de romàntica passió, i la segona plena de vivor amb forta sentor popular.

L'Enric Montoriol, que la guerra actual ha allunyat de París, on habitualment hi resideix, ens oferí en la segona part del concert una execució mestra de quatre *Estudis* de Chopin, junt amb la *Polonesa* en *la* bemol del mateix autor. Fou una execució seriosa i plena de bon sentit, ben lluny de les extremoses valentonades que els pianistes forans ens acostumen servir. En la pastositat de la seva pulsació s'hi endevina prou la fonamental ensenyança del nostre inimitable Vidiella. L'èxit brillant lograt aquella nit per en Montoriol, esperem que el decidirà a donar-nos aviat una prova més extensa dels seus mèrits pianístics, que en tant alt lloc el col·loquen.

Altre artista nostre, força estimat aquí i arreu, en Francisco Viñas, prestà també el seu desinteressat concurs a la benèfica festa. Pròdig com acostuma sempre en semblants manifestacions de cultura i germanor, va cantar no menys de sis peces, tres d'elles d'autors catalans : M. Viñas, Lambert i Borràs de Palau; afegint-hi, encara, *Els Dos granaders* de Schumann, que, degut al tema de l'himne nacional francès amb que termina la bella composició del mestre alemany, provocà en la sala un esclat d'entusiasme ple del més ardent patriotisme.

Mlle. Hélène Gilina, per fi, cantatriu russa posseïdora d'una veu dúctil i dolçament timbrada, compartí amb els ja esmentats artistes els honors de la vetllada, escoltant aplaudiments molt nodrits després de l'aria de les joies de *Faust* i de dues cançons, sobre text clàssic castellà, d'en Granados, les quals se distingeixen per llur inspiració tendra i senyorívola.

Les *Variacions sobre un tema de Beethoven*, de Saint-Saëns, a dos pianos, posaren fi al concert, que, apart el goig proporcionat a l'auditori, deixà un important remanent a favor de l'humanitaria institució francesa referida. — S.

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA «DA CAMERA». — El setè concert d'aquesta Associació anà a càrrec de les Srtes. Emilia Miret, pianista, i Elsa Oriol, violinista. Executaren la Sonata en *si* bemol, de Mozart, i la Sonata en *sol*, de Grieg. La Srta. Miret interpretà, a més, la Sonata en *si* menor, de Chopin, i la Srta. Oriol ens féu oir les següents obres : *Idylle pastorale*, Crickboom; *Primavera*, P. F. de Ferràn; *Cou-Cou*, Daquin-Manén.

La Srta. Oriol és una violinista estudiosa, distingida, i la Srta. Miret és una pianista que hom escolta sempre amb gust. Amdúes foren insistentment i justíssimament aplaudides pel nombrós públic que anà a escoltar-les.

SALA MOZART : QUATRE CONCERTS INTIMS. — Entre les sessions musicals del present curs mereixen un lloc d'honor els quatre concerts íntims celebrats a la Sala Mozart els dies 7 de març a la tarda i 12, 15 i 18 de març al vespre. Veus-aquí els programes, verament exemplars, de dits concerts:

1.ª sessió : *Quartet* en *mi* bemoll, òp. 64, núm. 6, Haydn; *Sonata* en *si* bemoll (violí i piano), Mozart; *Quartet* en *mi* bemoll, òp. 74, Beethoven. — 2.ª sessió : *Quartet* en *mi* bemoll (núm. 5), Dittersdorf; *Quintet* en *la* (clarinet i corda), Mozart; *Quartet* en *la* menor, òp. 29, Schubert. — 3.ª sessió : *Sonata* en *sol* menor (violoncel i piano), Haendel; *Quartet* en *re*, òp. 18 (núm. 3), Beethoven; *Quintet* en *la*, òp. 114 (Forellen Quintett), Schubert. — 4.ª sessió : *Quartet* en *si* bemoll (núm. 22), Mozart. Lieder : *La Violeta* i *Cançó de breçol*, Mozart; *Cançó de maig*, *Goig en la tristor* i *Déu lloat per la natura*, Beethoven; *Prop de l'amat*, *Nocturn del vianant* i *L'Omnipotença*, Schubert. Piano sol : *Sonata* en *fa*, Scarlatti; *La Favorite* (Chaconne), Couperin; *Menuet* i *L'Egyptienne*, Rameau. *Concert* en *fa* menor (piano i corda), Bach.

L'element principal d'aquests concerts ha sigut el Quartet Renaixement. Els ardits joves que el composen mereixen un cop més nostres entusiàstiques lloances. Ells caminen amb pas segur vers la perfecció, amb un sincer amor a l'art i treballant amb un grau de constancia que no sempre podem constatar en altres artistes joves. Sols aixís es pot arribar a la fusió i a l'unitat que ells posseeixen i a la noblesa d'interpretació que invariablement alcancen. L'esforç llur obté el premi merescut : precisament en la pedra de toc del genre, que és l'obra de Beethoven, és on el Quartet Renaixement assoleix la major eficacia interpretativa.

La part de piano dels tres primers concerts corregué a càrreç del distingit artista Sr. Garganta; en el segón concert, hi prengué part el clarinet Sr. Vives, qui brodà delicadament sa part en el *Quintet* de Mozart; en el tercer concert, el Sr. Gispert executà amb molt encert la part de contrabaix del *Quintet* de Schubert.

Donà relleu a l'últim concert la Srta. María de la Mercè Plantada, qui va cantar exquisidament un enfilall de *lieder*, i el pianista Sr. Longàs, qui es va fer aplaudir insistentment en les peces a solo i en el *Concert* de Bach. — G.

CONCERT PLANTADA-NET. — Fa prop de dos anys REVISTA MUSICAL CATALANA saludà amb la més gran simpatía l'aparició en el món de l'art de la sopràn Srta. María de la Mercè Plantada, i regonegué llavors ses admirables qualitats, aixís com el seriós treball de preparació que per a ferles valer havía dut a cap sota la direcció d'un professor de talent i experiencia. Ara, a l'escoltar novament a la gentil artista, hom no pot menys de sentir-se altre cop atret per la frescor i espontanitat en sa manera de dir i per l'extraordinaria claretat de sa pronunciació, que fa que l'oient no perdi una sola paraula de la cançó, condició essencial que ha de posseir tot conreuador del genre. Es llàstima que alguna vegada certa inseguretat d'afinació o algún detall fugitiu ens recordin que la Srta. Plantada ha passat pel teatre. Ço que avui és solament remarcat pels més exigents podría devenir amb el temps un defecte; i, si ens prenem la llibertat de fer-ne esment, és perquè ens mou l'anhel d'incitar a la distingida cantatriu a que s'especialitzi en el *lied* i tendeixi a la perfecció en un genre que no vol mediocritats. Ella, creiem, està especialment cridada a semblant missió.

Aixís semblava expressar-ho la distingida concorrencia que omplía la sala, aplaudint amb

entusiasme cada una de les cançons que bellament interpretava la Srta. Plantada, de les quals algunes foren repetides, devent afegir fòra de programa una de Brahms i un interessant fragment d'una obra del mestre Borràs de Palau titulada *Volades*. Les cançons del programa eren de Schubert, Schumann, Brahms, Strauss, Gretschaninow, Hahn i Wolf.

En Blai Net fou un acompanyant discretíssim. A més, ell sol omplí la segona part, executant amb tota la delicadesa d'interpretació i seguretat tècnica a que ens té acostumats, sengles obres de Schumann, Chopin, Dvorak, Albéniz i Schumann-Liszt. — **Z.**

ASSOCIACIÓ MUSICAL DE BARCELONA. — El concert que aquesta associació dedicà el dia 27 de març als seus associats cal comptar-lo entre els millors del present curs. Fou encomanat el programa, comportant tres obres de Beethoven, Schumann i Brahms, al Trio de Barcelona, que formen els estudiosos concertistes Srs. Vives, Perelló i Marès. Si bé el trio en *do* menor de Beethoven meresquè ja grans aplaudiments, l'entusiasme de l'auditori va anar creixent en la successiva audició dels trios de Schumann (en *sol* menor) i de Brahms (en *si* major), demostrant llurs interpretadors un domini absolut de les obres, les pàgines més brillants de les quals alcançaren un relleu extraordinari. Tot i tenint-nos acostumats els referits artistes a una interpretació seriosa, ben entesa i amorosament cuidada, hem de confessar que ens va sorprendre l'execució de l'altra nit, per lo poc que sovintegen aquí conjunts tant acabats i d'una fusió tant perfecta com el que tinguérem ocasió d'escoltar aquell dia.

Tot l'auditori celebrà, doncs, la remarcable tasca del Trio de Barcelona, ponderant el seu valor i congratulant-se de posseir, al costat del renomenat Quartet Renaixement, un Trio de tant mèrit com el que constitueixen els Srs. Vives, Perelló i Marès. Amb la mateixa convicció l'aplaudim nosaltres des d'aquestes planes, desitjosos de consignar sovint els seus èxits i els seus avenços. — S.

CIRCOL ARTÍSTIC DE SANT LLUC : LLIGA ESPIRITUAL DE NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT. — Fou selectíssim el concert que la *Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat* confià al mestre Joan Salvat i que s'efectuà en la joliua saleta del *Círcol de Sant Lluc* el dia 28 de març pròxim passat. A més del nostre company en Joan Salvat, cooperaren a la sessió que ressenyem en Josep Vila, tenor, i en Ramón Crespo, bariton (choristes, amdós, de l'ORFEÓ CATALÀ). En Josep Vila i en Ramón Crespo cantaren *Cants de pietat*, de J. S. Bach, i algunes *Cançons espirituals*, de Beethoven (hàbilment acompanyats pel mestre Salvat), i en Joan Salvat tocà belles obres de J. Sebastià Bach, Haendel, Couperin i Rameau. El mestre Salvat se serví novament, en el concert que ens ocupa, del joliu clavicordi de D. Agustí Valls i Cascante. I, abans d'executar son bell programa, oferí també, un cop més (com ja va fer, recordem-ho, en el *Palau de la Música*) un breu i interessant parlament en el qual parlà del clavicordi, de sa naturalesa i del lloc que aquest ocupà, en son dia, en el món de la música. El nostre company Sr. Salvat anà desgranant després, amb tota la cura i el bon gust que tots li coneixem ja, les ben interes-

sants pàgines que figuraven en son programa i que foren escoltades, ja no cal dir-ho, amb el més viu interès.

Així el mestre Salvat com els Srs. Crespo i Vila foren insistentment aplaudits, i hagueren de repetir alguns números del programa.

CENTRE DE NOSTRA SENYORA DE LA MERCÈ. — A més de la conferencia del mestre Millet, de la que donàrem compte en el número passat, s'han celebrat en aquest Centre, durant la passada Quaresma, alguns concerts de música ben selecta, podent comptar-se entre els millors els que es donaren els dies 4 i 25 de març.

En el primer d'ells, en Ramón Crespo, de l'ORFEÓ CATALÀ, acompanyat al piano per Mn. F. Baldelló, hi cantà un floret de cançons populars, de casa i de fòra, que van fer les delicies de l'auditori. N'hi havien d'angleses, alemanyes, portugueses, franceses, santanderines i catalanes, essent totes elles molt gustades, i repetides les de més efecte.

El concert del dia 25 fou encomanat al distingit professor Ezequiel Martín, el qual interpretà al piano composicions de Schubert, Saint-Saëns, Gluck, Chopin, Grieg, Brahms, R. Strauss, Kullak, Tschaikowsky i Rubinstein. Fou, com de costum, molt aplaudit; celebrant l'auditori l'interpretació de dites peces, així com les cançons populars, que entonà amb força ajust i expressió un grupo de deixebles del referit mestre. Deixant apart l'armonització de tres cançons, degudes als mestres forasters Mendelssohn i Tiersot, totes les altres cançons eren armonitzades per músics de la terra.

Sense cap dubte, els socis del Centre esmentat veuràn amb gust la repetició de festes tant artístiques i selectes.

CASSÀ DE LA SELVA

L'*Orfeó Catalunya* organitzà per al dia 19 de març, diada de Sant Josep, un concert enteramment consagrat a J. S. Bach. Veus-aquí el programa : *Preludi i fuga* en *do* menor, núm. 2 (piano); *Oh sort feliç!; Oh font de la vida!; Vine, dolça mort*; *Resta en calma* (cant i piano); *Cantata* núm. 78 «Jesu, der du meine Seele» (Jesús de l'ànima meva).

Abans de l'execució de la *Cantata*, Mn. Vicens Piera, autor de la lletra catalana adaptada a la citada producció, donà una interessant conferencia en la qual parlà destrament de la bella obra que anava a oir-se.

Els solistes que amb llur talent contribuiren al major èxit del *Festival* que ens ocupa, foren els següents : Orfeonistes solistes : A. Cartacans, N. Vilallonga, J. Nin, F. Juliol. Instrumentistes : L. Figueras (piano), Rvnd. A. Bosch, pvre. (harmònium).

L'*Orfeó Catalunya* fou dirigit, ja no cal dir-ho, per son expert mestre director, Mn. Gabriel García. — T.

GIRONA

RECITAL MADRIGUERA A ATHENEA. — El passat dilluns de Pasqua tingué lloc an el hostatge d'aquesta infatigable entitat cultural, una de les festes que més relleu i nom l'hi han donat. Parlo del recital de piano donat, amb motiu de l'exposició de pintures d'en Cels Sagar, per la ja ben coneguda pianista Paquita Madriguera.

Començà la primera part amb un riquíssim *Preludi*, de Grieg. Seguí *Au Couvent*, de Borodine; *La Filosa*, de Mendelsshon, i les *Variacions serioses*, del mateix autor.

Amb un deliciós *Rondó*, de Weber (dit, per cert, amb molta trassa), començà la segona part. S'executà després un *Preludi*, de Racmaninoff; *Papellones*, d'Ole-Olsen; *Aragó*, d'Albéniz; *Vals* núm. 11, de Chopin, i *Allegro de Concert*, d'en Granados.

El públic, satisfet, aplaudí llargament a la gentil pianista i li demanà obres seves. Na Madriguera, amable, tocà una *Pastoral* i un *Tema variat*.

Mil enhorabones meresqué la deliciosa Paquita per les seves obres, així com també per l'interpretació que sapigué donar a les dels demés. An aquestes enhorabones hi ajuntem la nostra, ben coral.

Felicitem, per a acabar, a la treballadora *Athenea* que es desviu, realment, a fi de portar a l'ànima gironina les palpitacions de la gran vida intel·lectual i artística del món. — M. i V.

Bibliografía

ROGER-DUCASSE : *Trois Motets* pour Soprano solo et Choeur à 4 voix avec accompagnement d'Orgue. — Paris, A. Durand et fils.

Aquestes composicions no han d'ésser considerades des del punt de vista estricte del motet litúrgic : són més aviat, per dir-ho així, motets de concert, música piadosa, però no prou purificada de certs ressabis de món per a deixar-la penetrar en el temple. Feta aquesta aclaració, que ens explicarà entre altres coses certes repeticions extàtiques del text llatí, sols resta lloar l'esquisida realització dels tres quadres religiosos, curosament escrits, tant en el moviment polifònic de les veus com en l'acompanyament d'orgue, dintre d'un ambient francament modern.

JOAN M.ª ROQUET, PVRE : *Toia Mariana*. Cançons per a ús del poble. Lletra de Mn. J. Verdaguer. — A. Boileau i Bernasconi, Barcelona.

Aquestes cançons marianes són força agradoses per llur senzillesa i espontanitat, reunint

aixís les condicions volgudes per a l'objecte a que van destinades. Llàstima que no les avalori una major vida rítmica i armònica. Porten l'aprovació de la Comissió de Música Sagrada de Girona. — A.

Orquesta Sinfónica de Barcelona. — Juicios críticos.

Es tracta d'un opusclet, bellament presentat, contenint tot ço que la premsa ha anat dient de l'Orquesta Sinfònica de Barcelona des del 1912 al 1914. Hi figuren, doncs, no solament les ressenyes de tots els diaris i revistes que es publiquen a la nostra ciutat, sinó ço que escrigueren de la Sinfònica els crítics de Terrassa, Tortosa, Lleida, Bilbao, Saragoça i Valencia. Tots els judicis que ha anat mereixent la ja ben coneguda i ben notable Orquesta que dirigeix el mestre Joan Lamote, són, inútil dir-ho, ben afalagadors.

L'opusclet que ens ocupa conté, en fi, alguns mots preliminars firmats pel senyors president i secretari de l'Orquesta Sinfónica i el repertori de la mateixa.

PUBLICACIONS DE LA CASA MARCELLO CAPRA, de Torino

A. DONINI : *In Paradisum deducant te Angeli.* Responsori per a chor a dues veus iguals (sopràn i contralt, o tenor i baix), amb acompanyament de piano.

JOANNES TEBALDINI : *Gradualia festiva.*

Fasc. I. Proprium de Tempore, òp. 29.

Fasc. II. De Beata et de Sanctis, òp. 30.

Per a chor a dues veus iguals, amb acompanyament d'orgue.

PAULUS AMATUCCI : *In Dominica Resurrectionis.* Propri de la missa amb la seqüencia *Victimae Paschali*, per a chor a una veu, amb acompanyament d'orgue o armònium.

J. PAGELLA : *In festo Corporis Christi.* Propri de la missa, segons l'Edició Vaticana, amb acompanyament d'orgue o armònium.

Sols d'una manera relativa podem parlar de les composicions (llevat de l'última) que són objecte de la present nota bibliogràfica; perquè difícilment pot autoritzar-se en el dia d'avui la substitució per una obra moderna, per bona que siga, de l'excelsa melodía gregoriana litúrgica. En l'actual corrent de restauració de l'art religiós, semblant atreviment es va fent cada cop menys tolerable : els temps dels graduals figurats, de la música mal nomenada *festiva*, ha passat ja, i nosaltres no concebim que, per exemple, s'invoquin els àngels i els sants per a que acullin les ànimes dels difunts amb una melodía que no sigui aquella gregoriana, tant celestial de l'*In paradisum*; o que es prescindeixi del cant tant espontani i encisador propri de la seqüencia de Pasqua *Victimae paschali laudes.*

Fetes aquestes observacions, prenent les obres en si mateixes, sols tindrem paraules d'elogi

per la musicalitat del responsori del mestre Donini, peça delicadíssima i d'una bella escriptura, així com pel mèrit de la col·lecció de graduals del mestre Tebaldini, que ofereixen una delitosa varietat de quadres musicals de diferent caràcter. També és apreciable la música del mestre Amatucci, si bé massa subjecta als motllos del compàs.

El Rvd. Pagella, menys gosat, s'ha limitat a armonitzar amb senzillesa el propri de la festa de Corpus, sortint ben airós del seu comès i resultant força interessant son acompanyament. Ha fet una obra bona, no volent esmenar la plana a l'art gregorià, *sant, artístic, universal.* — G.

PUBLICACIÓ DE MÚSICA RELIGIOSA. — E. SUBIRANA, Barcelona

VICENTS M.ª DE GIBERT : *Càntics religiosos per al poble.* (I. Contrició; II. Amar o morir; III. Cançó Eucarística), amb acompanyament d'orgue o armònium.

BENVINGUT SOCÍAS : *Rosari Escolar*, de ritme fàcil per a chor a l'unisson.

EUDALD SERRA, PVRE : *Cants de Passió*, a dues veus i chor a l'unissó.

Tres quaderns més han vingut a augmentar l'interessant *Publicació de Música Religiosa*, ben dignes dels quaderns precedents. Els nous *Càntics* d'en Gibert mereixen els mateixos elogis que la REVISTA dedicà als que foren publicats l'any passat; el *Rosari* d'en Socías s'adapta adequadament a sa finalitat sense que la música perdi res de sa distinció; i el *Via Crucis* de Mn. Serra, amb formosa lletra de Mn. Llorenç Riber així com el breu cant *La Corona d'Espines*, mereixen, per sa fonda pietat, ésser escampats arreu. — A.

Noves

NOVA «HISTORIA DE LA MÚSICA».—Acaba de publicar-se el primer llibre de l'*Historia de la Música* que els coneguts editors Fills de Paluzíe confiaren al talentós escriptor valencià, distingit col·laborador de la REVISTA MUSICAL CATALANA, en Eduard L. Chavarri. El nostre amic Sr. Chavarri està acabant el segón llibre de l'esmentada *Historia*. El tomet que tenim a la vista és curosament presentat, i sorprèn tot seguit per sa riquesa iconogràfica. I veus-aquí una publicació que ve a omplenar un buit en la pobríssima col·lecció de llibres espanyols parlant de música. Sabem que els editors Paluzíe preparen altres llibres de literatura musical i somnien crear una biblioteca ben semblant a la de coneguts editors estrangers. Cal aplaudir el bell esforç dels editors Fills de Paluzíe en favor de la musicología (un bon xiquet migrada) de la nostra terra, i cal senyalar amb el dit el llur ben noble exemple.

ESGLESIA DE SANT FELIP NERI. — Veus-aquí ço que la Capella de Sant Felip Neri, que el mestre Millet dirigeix, cantà en l'esmentada esglesia els següents dies de la Setmana Santa: Diumenge de Rams : Missa, Haller; Ofertori, *Adoramus*, Palestrina; *Passió*, segons Sant Mateu (turba), Victoria. Dijous Sant : Matí : Missa, Haller; durant la comunió : estrofes del *Pange Lingua*, cant gregorià; *Ave verum*, J. de Près. Tarda : Els nou responsoris de Maitines. I. Nocturn: *Omnes amici mei, Velum templi, Vinea mea*, Palestrina. II. Nocturn : *Tanquam ad latronem. Tenebræ factæ sunt, Animam meam*, Victoria; III. Nocturn : *Tradiderunt me, Jesum tradidit impius, Caligaverunt*, Victoria; *Christus factus est*, cant gregorià; *Miserere*, Allegri. Divendres Sant : *Tracto, Domine audivi, Tracto, Eripe me*, cant gregorià; *Passió*, segons Sant Joan (turba), Victoria; *Improperis, Crux fidelis*, Palestrina; *Tenebræ factæ sunt*, Victoria; *Vexilla Regis, Christus factus est*, cant gregorià.

DES DE CÀDIÇ. — Hem rebut el programa d'un ben interessant concert organitzat el dia 27 del passat mes de març, per la *Real Academia de Santa Cecilia de Cádiz*. Veus-el-aquí : *La Resurrección de Lázaro* (oratori), Perosi; *La Mort de l'escolà*, Nicolau. Els *soli* foren cantats per les Srtes. Carmen de Rivas (professora de l'Academia), María Cazalla (professora de l'Academia) i pels Srs. Victoriano Elías (contralt de la Santa Esglesia Catedral), Manuel Fernández de Castro (President de l'*Orfeón Gaditano*), Jerónimo Posadas (professor de l'Academia). Els chors foren confiats a l'*Orfeón Gaditano*, que dirigeix el mestre Camilo Gálvez. El concert que ens ocupa fou dirigit pel Rvd. Josep Gálvez i Rius, pvre., distingit mestre de Capella de la Santa Esglesia Catedral de Càdiç i director, a més, de l'esmentada Academia.

Fem constar amb goig l'execució de la bella obra del mestre Nicolau per l'*Orfeón Gaditano*.

LA SETMANA SANTA A COMILLAS. — Hem rebut un programa dels oficis religiosos celebrats durant la Setmana Santa en l'Universitat Pontificia de Comillas (Santander). La part musical, de gran importancia pel nombre d'obres que comprengué, va estar a càrrec de la *Schola Cantorum* de la propria Universitat, sota la direcció del reputat compositor P. Nemessi Otaño, S. J.

Citarem, entre les composicions cantades, diversos fragments de *Misses* de Palestrina, Victoria, Lassus, Griesbacher i Ravanello; *Lamentacions* de Palestrina, Victoria, J. Valdés, Goicoechea, Haller i Otaño; *Responsoris* de Victoria, Otaño, Mitterer, Griesbacher; els *Passios* i *Improperis* de Victoria; *Benedictus* de Victoria i Ginés Pérez; *Misereres* de Otaño i Goicoechea; *Magnificat*, de Otaño; *Vexilla regis*, de A. Bruckner, i diversos *Motets* de Victoria, Palestrina, Perosi, Bonvin, J. S. Bach, Goicoechea i Arregui.

A l'ofici del Dissabte Sant al matí, van executar-se també a l'orgue triades composicions de C. Franck, Torres, Guridi i Beobide.

Com pot veure el lector per la precedent llista d'obres musicals, la Setmana Santa a Comillas revestí una importancia artística excepcional, lo qual honra molt al mestre director de la *Schola*, P. Nemessi Otaño.

EFECTES DE LA GUERRA. — Els editors de música francesos han decidit unir-se i crear així una *Societat Francesa d'Edicions Musicals*. Es proposen treballar junts, ben activament, a fi de difundir arreu, així les obres dels clàssics com les produccions modernes dels compositors francesos. La casa Durand i C.ª, de París, prepara, a l'ensems, una edició popular dels clàssics francesos, a la qual col·laboraràn, entre altres músics, els mestres Saint-Saëns, Fauré, Debussy i Pau Dukas.

MÚSICS A LA GUERRA. — Llegim en una revista francesa que el ben conegut compositor en Florent Schmitt ha esdevingut telefonista. En Reynaldo Hahn és també soldat.

ELS FRANCESOS I LA MÚSICA ALEMANYA. — En el moment en que la guerra actual divideix, per dissort, tants bells esperits, són ben serenes les paraules que en Jamain, nou director dels *Concerts-Rouge*, de París, acaba d'endreçar als seus auditors. «— ¿Hem de treure dels nostres programes la música alemanya?», s'han preguntat, sens dubte, sots l'influencia de les realitats presents, moltíssims aficionats francesos. I veus-aquí que l'esmentat Jamain, al reanusar els *Concerts-Rouge*, ha dit, entre altres coses, les següents paraules : «Es mal comprendre el patriotisme el procurar ferir nostres enemics de l'hora present en ço que representa la gloria llegítima dels nostres avant-passats. No pot borrar-se del firmament musical el brill puríssim d'aquestes estrelles que es nomenen Bach, Beethoven, Mozart, Haydn, Schubert, Schumann, Mendelssohn...»

«Creient, obrant així irreflexivament, venjar-nos d'ells, ens fem mal a nosaltres mateixos, i enxiquim, voluntariament i sense cap profit, nostre patrimoni universal...»

Digué també : «Serà un honor pels *Concerts-Rouge* l'haver proclamat ben alt ço que es diu ja en veu baixa : que no és possible fer obra durable d'educació musical popular sense servir-se dels fons riquíssims dels antics músics alemanys...»

El públic aplaudí els mots, ben serens i justíssims, del nou director dels *Concerts-Rouge*, i aclamà, a més, belles planes de... Beethoven i de Schumann!

Molt bé.

TRISTORS DE LA GUERRA. — La REVISTA MUSICAL CATALANA parlà, un dia, de la mort tràgica de l'eminent compositor francès Alberic Magnard. Morí, com és sabut, tot defensant sa llar. Fou, en fi, una de les primeres víctimes de l'invasió alemanya. Llegim ara, amb fonda tristor, que la partitura d'orquestra de son darrer drama líric *Guercœur* cremà amb sa casa. No havía encara sigut representat. I era, precisament, la producció predilecta del noble autor de *Bérénice*. Tristors de la guerra!

EL MESTRE FERNÁNDEZ ARBÓS A ROMA. — El conegut director de l'*Orquesta Sinfónica de Madrid* ha dirigit tres concerts a Roma. Féu conèixer al públic italià les següents pro-

duccions espanyoles : *La Divina Comedia* (poema simfònic), de Conrado del Campo; *Polo gitano*, de Tomàs Bretón; *Escenas de niños*, d'Esplá; *La Procesión del Rocío*, de Joaquim Turina; *Allegro* de la *suite* murciana, de Pérez Casas; *Danza*, Granados; *Evocación*, *El Puerto* i *Catalonia*, d'Albéniz.

MÚSICS A LA GUERRA. — Llegim que els coneguts compositors francesos Maurice Ravel i Florent Schmitt, els talentosos pianistes Risler i Cortot, el violinista Thibaut, i els tenors Albani i Rousselière, són tots soldats en aquest moment.

Són també a la guerra els músics que constitueixen la Societat d'Instruments Antics, de París; Doble Quintet de París; Quartets Parent, Capet i d'Ayot, de París; Petri, de Dresde; Hermann, de Berlín; Beber, de Francfort; Rosé, de Viena; Txec, de Praga; Schorg, de Brussel·les; Seveik, de Praga, i Rus, de Petersburg. També hi són, naturalment, els principals artistes de la Gran Opera i de l'Opera Còmica, de París, i la major part dels professors que componen les orquestres alemanyes i franceses. S'assegura, en fi, que el famós músic Arnold Schönberg, cap-davanter dels moderníssims compositors vienesos, és també soldat.

CONSEQÜENCIES DE LA GUERRA. — La Confederació Internacional de Professors d'Orquestra s'és vist obligada a ajornar el Congrés que hauría hagut de celebrar-se a Roma fa alguns mesos.

En Paderewsky dóna actualment hospitalitat, en sa bellíssima finca de Mons (Suïça), a més de seixanta músics francesos i belgues.

Necrologia

MICHAEL HALLER. — El dia 4 del prop-passat janer morí a Ratisbona, després de una breu malaltía, el canonge Miquel Haller, ben conegut com a compositor de música religiosa.

Nasqué el 13 de janer de 1840 a Neusath, vila del Palatinat superior. Cursà humanitats en el monestir benedictí de Metten, on al propri temps s'inicià en la teoría i pràctica de la música. Terminà els estudis eclesiàstics a Ratisbona, essent ordenat sacerdot l'any 1864. Influí poderosament en sa vocació artística el celebrat mestre de capella de la Catedral de Ratisbona, Josep Schrems, qui donava audicions exemplars de les obres dels grans compositors polifònics. Schrems volgué conservar al seu costat el jove sacerdot artista, i el féu nomenar prefet de la Dompraе-

bende, càrrec que exercí fins a l'any 1897, en que fou nomenat inspector i mestre de capella en l'Institut de la Alte Kapelle. Sos mèrits li valgueren més endavant la dignitat de canonge.

Durant més de trenta anys fou professor de contrapunt i composició a l'Escola de Música Sagrada fundada per Haberl, i cal consignar que mai volgué cobrar els seus honoraris.

L'influencia de Haller en el camp de l'art religiós ha sigut considerable. Ses obres, que passen de la centena, han sigut acollides favorablement arreu, tal com ho mereixien, car són piadoses i sòlides a l'ensems; fent-s'hi evident que llur autor begué en les més pures fonts. Prova llur gran difusió el fet d'haver assolit la *Missa Tertia* sa 40.ª edició. Deixa escrites 18 misses, un crescut nombre de motets, etc., així com altres obres no religioses menys conegudes, tals com quartets de corda, chors, etc. Són notables ses obres didàctiques : *Tractat de composició musical sagrada, Modulacions en els tons eclesiàstics* i *Vademècum per a l'ensenyament del cant.* Haller, a més, tingué una part important en la publicació de les obres completes de Palestrina.

Déu haurà acollit en son si l'ànima del virtuós sacerdot i eminent artista.

GABRIEL DUPONT. — Les noves ens arriben tard. Rebem encara alguna publicació estrangera, però les revistes musicals franceses han deixat, pot dir-se, de publicar-se. El dia 15 del prop-passat mes de març rebérem, no obstant, una publicació parisenca : el *Bulletin Musical publié par les soins de La Revue musicale S. I. M. et Courrier Musical réunis.* Siguin benvingudes les noves dels nostres amics i confrares francesos. Malgrat la guerra, i mercès, doncs, al *Butlletí Musical* en qüestió, així com també a les rarissimes publicacions alemanyes, italianes i angleses que anem rebent, queda encara, sortosament, ben establerta la nostra comunicació espiritual amb el món musical d'arreu. Llegint, doncs, el *Butlletí* parisenc ja esmentat, hi trobem un article necrològic consagrat al compositor francès Gabriel Dupont. Morí el primer d'agost passat, víctima de crudel i llarga malaltía. Havía nascut a Caen i fou deixeble del seu pare (organista de la Catedral de Caen) i, després, en el Conservatori de París, dels mestres Cédalge, Massenet i Widor. Deixa escrites una trentena de melodies, un quintet, i moltes obres per a orquestra. Escrigué també algunes obres per al teatre. Entre les produccions orquestrals d'en Gabriel Dupont, citarem les següents (sovint executades en els grans concerts de París) : *Hymne à Aphrodite* (amb chors); *Chant de la Destinée*; *Heures dolentes*. Escrigué també quatre obres per al teatre : *La Cabrera; La Glu*; *La Farce du Cuvier*; *Antar*. Les tres primeres de les citades obres foren representades a Niça, a la Moneda de Brussel·les i en altres teatres. *Antar* (darrera producció d'en Dupont) havía ara de representar-se a París.— El compositor que ens ocupa no tenía encara trenta-sis anys. Era un artista sincer, de gran talent, que no pretenía innovar ni enlluernar. Volía expressar, més aviat, ço que ell fondament sentía.

JULI ECORCHEVILLE. — Al llegir en el *Bulletín Musical*, de París, la llista dels músics ferits darrerament amb motiu de la guerra, hi trobàrem, amb fonda pena, el nom del nostre amic i distingidíssim confrare en Juli Ecorcheville. Es deia, en la citada nota, que el *lieutenant*

Ecorcheville havía fins sigut citat a l'ordre del dia «per haver demostrat molta sang freda, valor i autoritat en el camp de batalla després d'haver sigut precedentment ferit...». Però veus-aquí que ara hem llegit, amb dolorosa sorpresa, que en Juli Ecorcheville acaba de morir d'una bala al cor. Tristíssim! En Juli Ecorcheville era un dels musicòlegs francesos més seriosos, més erudits. Era doctor en Lletres, dirigía l'important revista musical parisenca *S. I. M.*, i havía escrit, darrerament, per encàrrec de l'Academia de Belles Arts de França, el Catàleg de la música antiga de la Biblioteca Nacional de París. Era, en fi, un verdader *gentleman*. Ric, jove, feliç, tot li somreia. I veus-aquí que (com tants i tants d'altres) ha caigut, ha desaparegut sobtadament, víctima també de la malaurada guerra. La perdua d'en Juli Ecorcheville obre un gran buit en la musicología francesa.

Descansi en pau el nostre malaguanyat amic i talentós confrare.

EMILI WALDTEUFEL. — Ha mort, a París, el celebrat compositor de valsos, Emili Waldteufel. Era nat a Strasburg l'any 1837.

MN. JAUME TORRENTS. — No era aquest sacerdot un artista notable, ni un gregorianista depurat, ni quasi un músic en el sentit complet de la paraula; però els modestos coneixements que ell tenía de l'art li foren suficients per a fer un gran bé artístic religiós en les parroquies rurals en les quals desempenyà càrrecs eclesiàstics. Home de fe admirable, de voluntat sencera, de caràcter ferm, se posà en el cor de fer cantar el poble en l'iglesia que ell servía, i, per més que havía de lluitar amb un ambient viciat pel mal gust i per la falta de devoció, conseguí fruits espléndids, que foren exemple dels pobles veïns on ell també acudía sol·lícit a ensenyar, amb aquell desinterès propri de les ànimes generoses que per l'ideal viuen i es sacrifiquen. A Mn. Jaume es deu que en molts pobles de la catalana costa de llevant es canti, avui, en l'ofici dominical, la missa gregoriana per un chor popular, la qual missa era cantada abans pel senyor rector i dos o tres escolans de veu cridanera. ¿Voleu obra més hermosa que aquesta? N'hi han ben poques de tanta trascendencia artística i religiosa; i tot, fill d'una voluntat ferma i d'una fe sencera. ¡Que aprenguin els savis que s'acontenten en criticar i creuen que representen alguna cosa!

Quan el malaguanyat bisbe Laguarda féu la visita a la parroquia del Masnou, d'on en aquella època Mn. Torrents era vicari, quedà tant sorprès dels cants del poble en totes les cerimonies que es celebraren amb motiu de sa visita, que no es cansava d'alabar aquell vicari tant exemplar, dient que enlloc s'havía trobat amb un servei musical tant digne i complet executat pel mateix poble.

Pobre Mn. Jaume! ben jove encara, una greu malaltía li minà la salut fins que el portà al sepulcre. Ell, fins als últims moments, guardà aquell tremp admirable de l'esperit; i, conscient de la mort que se li acostava, se la mirava resignat i serè, com bona companya que no era de témer.

Déu hagi premiat els grans serveis d'aquest home! — LL. M.

Barcelona. — Tipografía L'Avenç: Rambla de Catalunya, 24. — Telefon 115

F. PUJOL

L'OMBRA DEL REI

Chor per a veus d'home

Primer premi de la Festa de la Patria, celebrada a Montserrat

Partitura : 3 pessetes

CASA DOTÉSIO, editors : Portal de l'Àngel, 1 i 3, i Rambla de Sant Josep, 29

BARCELONA

MÚSICA : PIANOS : INSTRUMENTS

J. SANCHO CONDIS

«Escuela de Dobles Notas» i son «Auxiliar»

per a Piano

PREUS: { *Escuela de Dobles Notas*. Llibre complet, **12 pessetes.**
Separadament, en tres quaderns, **5 pessetes** cada quadern.
Auxiliar, **3 pessetes**.

Obres recomanades pels mestres Vidiella, Granados, Malats, Pellicer, Costa i Nogueras, Canals, Rodríguez Alcántara, etc.

Se ven en tots els magatzems de música i a casa el seu editor, J. Sancho Condis, Passeig de Gracia, 50, 2.º, 1.ª - **BARCELONA.**

CANÇONER SELECTE — VOLUM IV

FAURÉ

Traducció i publicació de **JOAQUIM PENA**

Un volum relligat de 100 planes, amb **25 CANÇONS**

Text català i castellà, **10 PESSETES**

Se ven a les llibreríes, en els magatzems de música i a l'Orfeó Català